

Բանասաց¹ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի (ծնվ. 1937թ. օգոստոսի 20-ին, Ասկերանի շրջանի գ. Վարդաձորում, մահացել է 2021թ հուլիսի 10-ին): Այժմ նրա աճյունը ամփոփված է Վարդաձորի գերեզմանատանը:

Բանահավաք¹ Մարգարյան Նունե Լեոնիկի, ծնվ. 16.01.2002թ.: Բանասացի թոռն է, գրի է առել պապի խոսքերից: Նունեն ծնվել է Ասկերանի շրջան, գյուղ Վարդաձորում, Ապրում է Արմավիրի մարզ, գյուղ Տանձուտ:

Փիրջամալ¹

Մեր շենումը իյնալ ա հւրյո՛ւր շատ սիրող մի գույզ՝ Փիրուզ և Զամալ անուններով: Էրկան վախտ հւրյանք շփվալն: Բայց գիտյո՛ւմ չում խէ հւրյանց ծնողներն, հւրյանց շրփմանը դեմըն իյնալ: Աղճիկը չըկրելալ ծնողներին դեմ քինա՛ ու չըկրելալ առանց հւրյան սիրած տղեն անա հեռէ կենալը, անճարությունից ինքնասպան ա ինյո՛ւմ, հւրյան թաղումն շենին ամենաբարձր տեղը: Մին պատառ վախտ հետո տղան տեսնում ա, վեր առանց հւրյան սիրած աղճիկ տիյերա, ինքն էլա ինքնասպան ինյո՛ւմ: Որոշումըն վեր հւրյան էլ թաղին աղճկանը կոխկեն: Ու խէյն բարձունքում թաղում, իմ հես հարցես պապիս պատասխանումա:

-Բալա, մատաղի նյիմ, հւրյանց սերը էնքան ուժեղ ա իյնալ, վեր որոշալըն հւրյանց բարձունքումը թաղին, հանց ու վեր շենին ջահելությանը հւրյանց սիրո մասին պատմեն ու խորհուրդներ տան:

Ու տի հւրյանց անուններին հիման յիրա էլ շենը կոչումըն Փիրջամալ: Պատար հետո էդ տարածքումը (ուրյանց գերեզմաններին կոխկին) վարդեր ա աճալ: Ու տի էլ որոշալն, վեր շենին թյագա անունը պիտի ինի Վարդաձոր (ձոր, որովհետև մեր շենը ծյորին միջին ա):

ԲԱՌԱՐԱՆ

Էրկան վախտ- երկար ժամանակ

չկրելալ-չկարողանալով

¹ Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի (ծնվ. 1937թ. օգոստոսի 20-ին, մահացել է 2021թ հուլիսի 10-ին): Այժմ նրա աճյունը ամփոփված է Վարդաձորի գերեզմանատանը:

Բանահավաք՝ Մարգարյան Նունե Լեոնիկի, ծնվ. 16.01.2002թ., (093302297):

Բանահավաքի պապիկն է, որ մահացել է: Նունեն ծնվել է Ասկերանի շրջան, գյուղ Վարդաձորում, Ապրում է Արմավիրի մարզ, գյուղ Տանձուտ, պետք է ամռանը գա Երևան:

Մին պատատ վախտ-մի որոշ ժամանակ անց
տիյերա-վերևում, երկնքում իմաստով
թյազա- նոր

Սուրբ Տնջրի ծառը²

Մեր շենումը մի հատ մեծ ծառ ա իյնլ: Ինքը մեր շինացուց հետ սուրբ ծառ ա իյնլ ու շենան էլ բավականին հեռու ա իյնլ: Էդ ծառը քանի վեր մըզետե սուրբ ծառ ա իյնլ, վեր շենումը մատաղ ա իյնլ, միշտ էդ մատաղացուին կյոխը տընելիսնք իյնլ թուղելիս էդ ծառեն կոխկեն: Էդ ծառեն կոխկեն մի հատ էլ աղբյուրա իյնլ: Աղբյուրին անուն չի իյնլ: Աղբյուրան պատար քաշ մեզ բոստան ա իյնլ, պապիկս միշտ քինյալիս ա իյնլ բոստանը, էդ աղբյուրին ճիրավը ճիրիլիս, կյալիս տոն: Ու վեր հըղցումը ասելիսն իյալ «Ոստանիկ, շըտելիս քինյամ», ասելիս ա իյնլ՝ «քինյամ սուրբ ճիրնվ բոստանս ճիրիմ կյամ»: Ու քանի վեր պապիկս էդ ճյուրը համարալ ա սուրբ, հենց էդ պահին էլ աղբյուրը անվանալ ա Սուրբ Տնջրի (Տնջրի նրա հետ է, վեր ամեն օր տանան քիյնլիս ա իյնլ ճիրիլիս), իսկ ծառը անվանալա Սուրբ Տնջրի ծառ:

ԲԱՌԱՐԱՆ

կյոխը-գլուխը

Ծյուկուն ծմակը³

Մի օր պապիս շենին խոխորցը հըվաքում ա քինյամ ծմակը քեփ անելու: Էդ օրը մըննաս ընգում չի: Պապիկս միզանա առաջ ա ընգնում, քինյամ ծմակին մեջին ծոկունները վերածում: Խոխորցավ քինյամընք տեսնում ծյուկուններին ու աշխարհքավ մին ինյում: Ու էդ օրվանից էդ ծմակեն անունը մնամ ա Ծյուկուն ծմակը:

ԲԱՌԱՐԱՆ

մըննաս ընգում չի- մտքիցս դուրս չի գալիս

² Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի:

³ Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի:

միզանա-մեզնից
ծուկունները- ձկները

Ղաշա քրրծ⁴

Մեր տանը կլիեն մի հատ մեծ սար ա իյալ, բավականին հին: Ու միշտ ժողովուրդը էնըն իյալ սպասելիս, վեր բիդի էդ սարը ցրել կյա: Օրերից մի օր էդ սարը ցրել ա կյամ, ու էդ մեծ սարան մնամա մի հատ շատ կուճիր քրրծ: Ու շենին ժողովուրդավը որոշումն էդ քրրծը անվանին Ղաշա քրրծ (ղաշա, այսինքն՝ ղաշանգ):

ԲԱՌԱՐԱՆ

սարը ցրել կյա- սարը քանդվի, փլվի

կուճիր-փոքր

քրրծ-փոքր բլուր

ղաշա-սիրուն

Կրթական աղբյուրը ⁵

Միշտ պապիիս ու տատիիս նրհետ քինյալիսում իյնլ բոստանը ճիրիլիս, հւրյանց նրհետ նորից տոն կյնլիս: Ու վեր նըղընալիսում իյնլ, շատում իյնլ հոգնելիս, ծըրվելիսում իյնլ, պապիս ասալա.

-Եկ քինանք մին Կրթկրթանան մին ցորցորտ ճյուր խմե, ջիզյարդ հովանա:

Ու տի համարյա ամեն օր: Ես պապիիս անա հրցրած չում իյնլ: Ու մի օր մտքավըս անց ա կենում՝ հրցնում ա.

-Պապի ինչո՞ւ է ասում Կրթկրթան, էդ հու՞նց ա առաջացալ:

-Մատաղի նիմ, ասիմ, դե սըկաց. սկզբից էս աղբյուրին ճյուրը վեր սկսալա կյալը, համարյա մի ամես կրթկրթալալ ա եկալ, ու տի էլ առաջացալ ա Կրթկրթան անունը:

⁴ Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի:

⁵ Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի

ԲԱՌԱՐԱՆ

նըհետ- հետ
ճիրիլիս-ջրելու համար
նըղընալիսում իյնլ- հոգնում էի
ծըրվելիսում իյնլ-ծարավում էի
ցորցորտ-սառը
հու՞նց-ինչպե՞ս
սըկաց-լսիր
կըթկըթալավ ա եկալ-կաթկթելով է եկել

Քոստո պառակ⁶

Ուրեմն մեր շենումը մի հատ կընեյգ ա իյնլ: Ինքը շատ լավնա իյնլ, պրոստը գիդյունչում խէ միշտ ճրդոտած շուրերավ ա իյնլ, բայց ընդիչի լի վեր իյալ չի է հուրյան լյնվ շորեր, իյնլ ա, պրոստը ինքը միշտ ճրդոտած ա իյնլ կինյալիս: Մեր տանը առաջին մի հատ թումբա իյնլ, էդ կնեգը շուշոտ քինյալիս ա իյնլ էդ թումբեն մի ժամ, 2 ժամ վենը կինյալիս, ետ դիբետ քինյալիս տոն: Ու տի էլ էդ թումբեն անունը տիրնլն Քոստո պառակ: Քոստո (թափթփած), պառակ (փոքր սար):

Էս պատմությունները սաղ ինձ պատմալա իմ պապիկս, հուրյան նման մեր շենումը մարդ չի իյնլ: Ինքը աշխարհի ամենալավ պապիկնա իյնլ: Ափսոս՝ մահացել ա:

ԲԱՌԱՐԱՆ

ընդիչի լի- այնպես չէ
կինյալիս:-հագնելիս

⁶ Բանասաց՝ Մարգարյան Ոստանիկ Իշխանի (ծնվ. 1937թ. օգոստոսի 20-ին, մահացել է 2021թ հուլիսի 10-ին): Այժմ նրա աճյունը ամփոփված է Վարդաձորի գերեզմանատանը:
Բանահավաք՝ Մարգարյան Նունե Լեոնիկի, ծնվ. 16.01.2002թ., (093302297):
Բանահավաքի պապիկն է, որ մահացել է: Նունեն ծնվել է Ասկերանի շրջան, գյուղ Վարդաձորում, Ապրում է Արմավիրի մարզ, գյուղ Տանձուտ, պետք է ամռանը գա Երևան:

վենը կինյալիս- կանգնելիս

ետ դիբետ- հետ գնալիս

Քոսոտ- թափթփված

սառակ- սար